

Giftige Kerst

Ingrid Mulder

Slakken.

Je zult het niet geloven, maar dat heeft papa bedacht als voorgerecht voor het kerstdiner dat hij gaat koken. Slakken. Van die slijmerige, glibberende beesten die als hondendrollen op het fietspad liggen met een spoor van glinsterende smurrie achter zich aan. Van die griezels die je altijd probeert te ontwijken, al was het alleen maar vanwege het zompige geluid als je per ongeluk op eentje stapt. En je stapt er altijd wel op eentje. Ik tenminste wel. Het lukt me nooit om ze allemaal te omzeilen, echt nooit. Ze doen het erom, ik zweer het je. Ze liggen daar gewoon te wachten tot iemand – meestal ik- zijn voet wat minder strategisch neerzet en ze tot moes trapt. Dieren met zo'n duidelijke doodswens zouden sowieso niet mogen bestaan.

Als hij maar niet denkt dat ik ze ga eten. Ik ga al over mijn nek als ik me die klodders op mijn bord voorstel, of denk aan het slijmspoor dat achterblijft als ze door mijn keel naar beneden glijden. 'Je stelt je aan,' zei Jeanne, toen ik op vakantie geen slakken wilde eten. 'Escargots zijn heel anders dan gewone tuinslakken. Neem er nou eentje. Je zult zien dat je niet eens proeft dat het slakken zijn!' Des te meer reden om ze niet te eten, als je het mij vraagt. Ik proef graag wat ik eet. Kipnuggets bijvoorbeeld, of patat.

Ik zou haast denken dat Jeanne het heeft verzonnen, van die slakken als voorgerecht, maar papa is al dagen met kookboeken in de weer en doet heel geheimzinnig over wat het gaat worden. Ik hoor ook helemaal niet te weten wat hij gaat maken, maar sinds ik weet dat hij zich met het kerstdiner gaat bezighouden heb ik – hoe zal ik dat netjes zeggen- mijn research gedaan.

Mijn vader is veel dingen; schrijver, bandenplakker, vrouwenversierder, andermans-geld-uitgever, maar een kok is hij zeker niet. Hij kijkt wel graag naar kookprogramma's op tv. Van die shows waarin de koks één erwte en drie plakjes komkommer op een bordje leggen en dat eruit laten zien als een waar kunstwerk.

Hij denkt waarschijnlijk dat hij, door daar naar te kijken, al een stap dichterbij het vak van meester-chef is. Net als zijn held, Dirk, die altijd alles binnen de kortste keren onder de knie heeft, of dat nou om diepzeeduiken gaat of om de een of andere onbekende Japanse vechtkunst.

Totaal ongeloofwaardig natuurlijk, maar dat zijn de avonturen die mijn vader voor hem bedenkt ook.

Alleen zijn naam al. Dirk Rozeboom. Niet echt een naam waar je hart sneller van gaat kloppen. En toch vallen de vrouwen bij bosjes voor hem. Hij is dan ook lang, slank en gespierd en zijn dikke blonde haar zit altijd jongensachtig nonchalant. Alle kleding staat hem goed, of hij naar een formeel diner moet of sportief voor de dag wil komen. O, en dan heeft hij ook nog diepblauwe ogen die als ik het me goed herinner a) dwars door je heen kijken, b) een ondeugende twinkeling hebben, c) mysterieus in de verte kijken alsof ze een tragisch geheim proberen te verbergen en d) waarin je kunt verdrinken. In die ogen dan, hè? Heb je al een teiltje nodig? Ik wel, de eerste keer dat ik over hem las. Maar sinds ik eenmaal heb gelezen over de schurken tegen wie onze lieve Dirk het moet opnemen (ik verzin die soort woorden dus niet zelf hè, ik lepel ook maar op wat mijn vader verzint) ben ik totaal verslaafd. Het is hilarisch om te lezen over de zoveelste slechterik met een litteken in zijn gezicht of geheimzinnige tatoeage op zijn pols die hij zoveel mogelijk uit het zicht probeert te houden. Je zou denken dat Dirk Rozeboom, fulltime avonturier (echt geen idee hoe die man aan zijn geld komt. Hoeft hij nooit eens te werken?) het zo langzamerhand wel door zou hebben als er weer eens iemand opduikt die niet te vertrouwen is, maar nee, hij gaat vrolijk met hem in zee en pas als hij met hem in een eng

steegje terecht komt of op een jacht waar verder niemand is, of in het clubhuis van een agressieve motorbende, ja dán gaat er bij Dirk een lichtje branden.

De gemiddelde lezer is dan inmiddels allang afgehaakt, zou ik zeggen.

Dat soort rotzooi schrijft mijn vader dus. Hij doet er zelf altijd een beetje lacherig over, alsof hij zijn boeken alleen voor het geld schrijft en ooit nog eens met een echte literaire roman zal komen, maar iedereen die hem een beetje kent weet dat hij de Dirk-avonturen diep in zijn hart behoorlijk serieus neemt. En over die grote literaire roman heb ik nog nooit iets gevonden in zijn computer. Over dat geld dat hij zou verdienen met Dirk ook niet trouwens.

Dat had ik nog niet verteld, geloof ik hè? Ik check elke paar dagen mijn vaders computer. Eerst was dat gewoon voor de lol, om te kijken of ik zijn wachtwoord kon kraken en ook om te zien of hij mama niet bestookt met allerlei lullige mailtjes. Nu is het vooral om op de hoogte te blijven van wat hij zoal uitspookt als Jeanne aan het werk is en ik naar school. En natuurlijk om te lezen in welke nesten Dirk Rozeboom zich nu weer heeft weten te werken. Ik ben verslaafd geraakt, ik zei het al.

Pap wil niet dat iemand meeleeft met het verhaal voordat het naar de uitgever gaat. Een teken, als je het mij vraagt, dat hij zijn werk stukken serieuzer neemt dan hij ons probeert te laten geloven.

Zodoende kwam ik het bestand tegen over het Kerstdiner. Eerste gang: slakken.

II

Zuchtend kijk ik op van mijn vaders computer. Ligt het aan mij of wordt die Dirk ieder boek irritanter? En wat is dat voor obsessie met zijn haar? Wanneer hij maar de kans krijgt strijkt hij er met zijn handen doorheen en als hij een vrouw in het oog krijgt meet hij zich een loopje aan waarbij hij zijn “weelderige lokken laat dansen”. Ik verzin dit niet. Het staat er letterlijk.

Ik kijk in de spiegel die naast het toetsenbord staat. Volgens mijn vader gebruikt hij die om gezichtsuitdrukkingen uit te proberen als hij aan het schrijven is. Ik geloof er niks van. IJdelheid, als je het mij vraagt. Mijn vader denkt graag dat hij net zo stoer en knap is als zijn alter ego. Daarom zit Dirk ook zo vaak aan zijn haar, denk ik, zodat mijn vader niet hoeft na te denken over zijn eigen steeds dunner wordende bosje.

In de spiegel trek ik een raar gezicht. Dit is voor Dirk. Hij is in dit boek vervelender dan ooit. Ik snap eigenlijk niet waarom ik nog verder lees. De barones met wie Dirk gisteravond nog ongegeneerd zat te flirten, waar haar man bij zat, is vermoord, en het enige waar Dirk zich druk over maakt is dat de politie hem misschien zal verdenken. Het is me niet helemaal duidelijk of hij dat vooral erg vindt omdat zijn kansen bij de liefvallige assistente van de baron dan verkeken zijn of omdat hij deze moord beneden zijn stand vindt. De barones is vergiftigd. Als Dirk haar had koud gemaakt had hij het heel anders aangepakt. Heldhafter en dramatischer. Sterker nog: door deze manier van moorden is het aantal verdachten dat volgens Dirk in aanmerking komt al drastisch verminderd. “Gif is voor wijven”. Wat een hork. Het is maar goed dat hij het alleen in de spiegel tegen zichzelf zei want de vrouwen zouden vast op hem afknappen als ze dit hoorden. Hoewel de politievrouw die bij het onderzoek betrokken is een paar keer zeer geïnteresseerd Dirks kant op keek. En niet om hem als verdachte in de gaten te houden!

Ik steek mijn tong uit en bestudeer het bultje op het puntje. Ik heb gisteren mijn mond verbrand. ‘Eigen schuld,’ vond Jeanne, ‘moet je maar niet zo gulzig zijn.’ Volgens haar gooi ik de weinige tafelmanieren die ik heb volledig overboord als we iets eten dat ik lekker vind.

Dat doet me aan het Kerstdiner denken. We hebben het er gisteravond aan tafel uitgebreid over gehad, maar papa wil nog steeds niet zeggen wat hij gaat maken.

‘Als het maar niks glibberigs is!’ zei ik dreigend, ‘zoals kikkerbillen of paling of zo.’ Ik wachtte even en voegde er aan toe: ‘Of slakken. Yegh!’

Hij bleef alleen maar glimlachen, al had ik het idee dat hij wel even, heel even maar, fronste. Eens kijken of hij al verder is gekomen dan de eerste gang.

Terwijl ik Dirks avonturen wegklik valt mijn oog op een icoontje in de rechterbovenhoek van het scherm dat ik daar nog nooit eerder heb gezien. Het lijkt wel een nieuw account. Dat is vreemd, want we hebben er alledrie één zodat we op elke computer in huis in ons eigen domein kunnen werken, zonder dat de anderen kunnen zien wat we doen.

Zo is het althans in theorie, want mijn vader is zo ontzettend doorzichtig dat ik zijn wachtwoord binnen een dag gekraakt had. Hij heeft het nog nooit gewijzigd. Hij heeft er geen idee van dat ik al maanden ongestoord rondneus in “zijn domein”.

Jeanne gebruikt de computer nauwelijks. Ze zegt dat ze op haar werk al genoeg achter een scherm zit. De keren dat ik stiekem met haar meekeek deed ze niet veel meer dan een oude vriendin opzoeken op Facebook en checken wat voor weer het werd. Boeiend.

Ik vraag me af waarom mijn vader een tweede account heeft aangemaakt.

De computer vraagt een wachtwoord. Ik tik de code in die mijn vader altijd gebruikt. Er klinkt nog net geen afkeurende zoemer zoals wanneer je iets fout hebt in een quiz, maar het scheelt niet veel. OP het scherm staat dat het wachtwoord fout is. FOUT met hoofdletters.

Ik frons. Dat is raar. Wat is er zo belangrijk dat mijn vader dat met een ander wachtwoord dan zijn gebruikelijke moet beveiligen?

Ik tik het wachtwoord nog een keer in, nu met een hoofdletter en met een cijfer in plaats van de e.

Onder het woord “fout” verschijnt nu de zin dat het account wordt geblokkeerd als ik nog één keer het verkeerde wachtwoord intik.

‘Dat mogen we niet laten gebeuren,’ zeg ik tegen mijn spiegelbeeld, terwijl mijn hand naar de uitknop gaat. Nog voor het scherm op zwart is heb ik al een plan over hoe ik dit ga aanpakken.

III

Het voelt alsof ik aan het inbreken ben, als ik de trap oloop naar mijn vaders werkkamer. Niet om iets te stelen, hou ik mezelf voor. Ik lijk Dirk Rozeboom wel, die af en toe dan wel op het randje van de wet opereert, maar altijd voor een goede zaak.

Papa en Jeanne zijn naar het theater en hoewel ik weet dat ik alleen thuis ben kijk ik toch even schichtig om me heen voor ik de deur van de werkkamer openduw. En krimp ik in elkaar als ik die hoor kraken.

Eenmaal achter de computer kan ik me niet bedwingen om, net als ze in films doen voordat ze een code gaan kraken, mijn vingers in elkaar te haken en mijn armen voor me uit te rekken. Heel cliché, ik weet het. Voor de vorm rol ik ook nog even met mijn schouders.

Mijn vriend Max heeft me een paar tips aan de hand gedaan over hoe ik dit kan aanpakken. Hij is supergoed met computers. Een soort Bill Gates, maar dan jaren later. Bill Gates 2.0. Dat is een goeie. Niet vergeten die aan Max te vertellen. Hij heeft beloofd dat hij de hele avond boven op zijn telefoon zal zitten, zodat ik hem kan bellen als ik het even niet meer weet. Ik was zo stom tegen hem te zeggen dat hij áltijd boven op zijn telefoon zit. Dat vond hij niet zo leuk. En ook niet dat ik hem “een soort helpdesk” noemde.

Voor ik met het zogenaamde grof geschut begin kan ik beter nog een keer gewoon proberen het wachtwoord te raden, heeft Max gezegd. Ik heb immers twee pogingen voordat de computer raar gaat doen. Ik tik Jeannes naam in, met haar geboortedatum. Een beetje sentimenteel misschien en vast veel te romantisch voor mijn vader, maar je kunt niet weten. Zo'n tweede account aanmaken is ook niet echt iets voor hem.

Afgekeurd! Het woord "fout" staart me streng en dreigend aan. Ik kijk de kamer rond, op zoek naar aanwijzingen. 'Probeer als je vader te denken', heeft Max gezegd. 'Als hij daar zit, wat is er dan belangrijk voor hem?' Of wie, zei hij erbij en hij keek me daarbij diep in de ogen alsof hij me duidelijk wilde maken dat ik de waarde die ik heb voor mijn vader niet moest onderschatten. Ik hoef je niet te vertellen dat Max mijn vader nog nooit heeft ontmoet. Van mijn verhalen gelooft hij maar de helft. En dat terwijl ik nog niet eens alles heb verteld. Dat is de pest, niemand kan zich voorstellen dat een vader echt zo'n egoïstische klojo kan zijn.

Ik denk dat Max denkt dat ik een verkeerd zelfbeeld heb. Hij probeert mijn zelfvertrouwen in ieder geval op te krikken. Soms denk ik wel eens dat hij stiekem een beetje verliefd op me is. Maar dat zal toch niet echt? Dat hij aanbod me te helpen kan toch ook gewoon vriendschap zijn?

Focus! Het gaat nu even niet om mij, of om Bill Gates 2.0! Ik glimlach weer. Het is echt een goeie.

Denken als mijn vader, denken als mijn vader. Oké, alles draait om mij, ik ben geweldig, o, o, wat ben ik knap.

Dit schiet niet op.

Naast de computer ligt de cowboyhoed die Jeanne van een zakenreis uit de Verenigde Staten heeft meegebracht. Vond ze wel wat voor Dirk, zei ze. Mijn vader heeft hem vaak op bij het schrijven. Ik zet de hoed op en kijk in de spiegel. Mijn naam is Rozeboom, Dirk Rozeboom. Ik trek één wenkbrauw op en kijk zo stoer mogelijk. Ik zou zo'n plaksnor op moeten doen. Dirk Rozeboom en met wie heb ik het genoeg? Ik ben Rozeboom, wat moet je?

Ineens krijg ik een idee. Nee... Kan het zó simpel zijn? Ik durf het bijna niet te proberen maar toch typ ik Dirk Rozeboom. Mijn vaders andere wachtwoord is immers ook een variatie van zijn eigen naam. Ik hou mijn adem in voor de volgende foutmelding, maar dan lijkt het of het scherm opengaat en zit ik erin. Van schrik duw ik mijn bureaustoel weg van de tafel en bots ik bijna tegen het tafeltje met de wereldbol die achter me staat.

'Sorry Max,' fluister ik tegen mijn telefoon, 'dit moet ik zelf doen.'

Voorzichtig schuif ik dichterbij het toetsenbord. Ik open Word. Een leeg wit scherm nodigt me uit iets te schrijven. Ja hallo, Dirk Rozeboom hier, valt hier nog wat te beleven? Ik typ het natuurlijk niet echt. In plaats daarvan kijk ik wat mijn vader al heeft geschreven. Dat is niet veel. Of eigenlijk nog minder. Niets om precies te zijn. Helemaal niets. Er zijn geen mappen, geen documenten, geen krabbels. Waar mijn vader dit account ook voor gebruikt, het is in ieder geval niet om een smerige versie van Dirk Rozebooms avonturen te schrijven. Daar was ik even bang voor.

Maar wat dan wel? Iets in Excell? Powerpoint? Allebei leeg. Geen teken dat ze ooit gebruikt zijn. Ik staar een tijdje voor me uit terwijl ik probeer te bedenken welke programma's mijn vader dan nog meer kan hebben gebruikt. Hij is zo'n digibeet dat ik me niet kan voorstellen dat hij iets meer met de computer zou doen dan verhalen tikken en misschien wat doelloos surfen op internet.

Internet! Natuurlijk! Ik open de browser en zoek naar mijn vaders zoekhistorie.

Gif. Daar gaat zijn interesse naar uit. Natuurlijk gif, giftige planten, gif van een slangentand, de smaak van gif. Hij heeft er een hele studie naar gedaan. Niet zo gek natuurlijk voor een schrijver. Maar waarom moet hij daar een nieuw account voor aanmaken? Wordt hij nu ook al paranoïde? Ik zie op mijn vaders whiteboard een uitgeknipte cartoon hangen die erop neerkomt dat schrijvers wakker liggen van de gedachte dat iemand ziet wat zij op internet opzoeken. Ik glimlach.

Typisch mijn vader. Die denkt zeker dat de Amerikaanse inlichtingendienst wel eens heel geïnteresseerd kan zijn in wat hij zoal uitspookt op internet. Dan valt mijn oog op een andere site die hij heeft bezocht. Het woord “Echtscheiding” komt levensgroot naar voren en ik voel de kou tot in mijn botten. Echtscheiding. De sites die mijn vader heeft bekeken gaan over de rechten en plichten die je hebt als ex-partner. Er is één bij waarop je een berekening kunt maken van de alimentatie. Wil papa scheiden? Van Jeanne? Maar dat kan helemaal niet! We wonen in Jeanne's huis en ik wil hier niet weg! Ik wil niet alleen blijven met papa. Mijn moeder kan niet voor me zorgen, die heeft haar eigen leven niet eens op orde. En laten we wel wezen, mijn vader is niet veel beter. Hij krijgt niks na een scheiding. Jeanne's ouders zijn zo rijk dat ze er niet over piekerden hun dochter te laten trouwen zonder een dichtgetimmerd contract. Met de flutboekjes over Dirk Rozeboom verdient hij amper genoeg om af en toe een etentje te bekostigen, maar lang niet voldoende om zichzelf en mij van te onderhouden. Ik heb zijn rekeningafschriften gezien. Ik blijf hangen bij de site over de alimentatie. Heeft mijn vader hier iets ingevuld? Wilde hij weten wat Jeanne aan hem zou moeten betalen? Dan kent hij Jeanne nog niet. Als hij haar in de steek laat zal ze er alles aan doen om hem geen cent te betalen. Ze heeft genoeg dure advocatenvriendjes die haar daar maar wat graag bij willen helpen. En anders weten haar ouders er nog wel een paar. Tegen de tijd dat zij klaar zijn met mijn vader wonen wij samen onder een brug in een kartonnen doos. Ik weet zeker dat mijn vader dit niet heeft bedacht, de sukkel. Hij zit zich natuurlijk al helemaal rijk te rekenen met de alimentatie die Jeanne moet betalen. Wat een ei is hij toch. Hij heeft niet eens door wat hij allemaal op het spel zet. Ik sla mijn handen voor mijn gezicht en probeer de huilbui die ik voel opkomen tegen te houden. Terwijl ik zo zit voel ik iets knagen in mijn achterhoofd. Er is iets mis maar ik kan niet zeggen wat dat is. ‘O jawel,’ zegt een zeurend stemmetje in mijn hoofd, ‘je weet het best’. Zelfs zonder mijn ogen te openen zie ik de site voor me die ik als eerste vond in mijn vaders zoekgeschiedenis. Er vallen dingen op hun plaats. Verschillende soorten gif en hoe ze smaken. Het kerstdiner. Mijn vader die nooit kookt. Mijn vader die het kerstdiner dit jaar gaat verzorgen. Slakken. Misschien is hij toch niet zo'n sukkel als ik dacht. Misschien heeft hij de berekeningen gemaakt en ook de conclusie getrokken dat hij het in zijn eentje niet gaat redden. Alleen heeft hij niet bedacht dat hij dus beter getrouwd kan blijven.

IV

De dagen erna hou ik mijn vader goed in de gaten. Heeft hij gemerkt dat iemand in zijn computer heeft geneusd? Als hij zo achterdochtig is dat hij een tweede account heeft aangemaakt op zijn computer, dan heeft hij misschien ook wel iets ingebouwd waarmee hij het in de gaten kan houden. Maar mijn vader doet precies zo als altijd. Hij doet even interessant als normaal over de scène die hij aan het schrijven is en over de penarie waar hij Dirk nu weer in heeft gebracht (niets nieuws onder de zon, ik zie de afloop al van mijlenver aankomen). Hij is even gepikeerd als anders wanneer Jeanne hem vraagt de volgende dag boodschappen te doen omdat hij toch thuis is. Alsof hij niets beters te doen heeft, alsof schrijven geen echte baan is. Hooguit is hij was afstandelijker tegen Jeanne, ook al noemt hij haar dan heel overdreven ‘mijn duifje’ of ‘liefste’. Maar verder is het alsof er niets aan de hand is. Behalve dan dat hij voortdurend zinspeelt op het kerstdiner dat hij aan het voorbereiden is en dat volgens hem de klapper van de eeuw wordt, een diner waarover nog lang nagepraat zal worden. Door wie, vraag ik me af. In ieder geval niet door Jeanne. Ik pieker me suf over wat mij te doen staat. Hoe zorg ik ervoor dat Jeanne niet eet van het vergiftigde maal dat mijn vader haar voor wil zetten? Het moet iets zijn dat hij in aparte porties serveert. Hij zou zijn eigen leven of dat van mij niet op het spel zetten, dat weet ik zeker. Al was het maar omdat de

politie, zoals Dirk opmerkte in een van zijn avonturen, bij één sterfgeval misschien wel nieuwsgierig wordt, maar bij twee op één adres bloedfanatiek. Soms heeft die Dirk nog verrassend heldere inzichten.

Het hoofdgerecht dat mijn vader in gedachten heeft zie ik een paar dagen later. Het is een luxe versie van zijn enige succesgerecht: een ovenschotel met veel groenten en mals, sappig vlees.

Ik gok op het toetje. Of op die vreselijke, slijmerige slakken. Het heeft iets ironisch als je omkomt door je lievelingskostje. Dat zou Dirk Rozenboom zeker weten te waarderen.

In mijn hoofd speel ik het ene scenario na het andere af. Ik kan mijn vader laten struikelen als hij het diner opdient. Ik kan in een onhandige actie het tafelkleed met al het serviesgoed en het eten van tafel trekken zodat alles op de grond valt. Ik kan Jeanne met een smoes weglokken zodat ze het kerstdiner mist. Ik kan.... Geen enkele oplossing is meer dan een tijdelijke. Ik moet mijn vader tegenhouden.

Maar hoe?

Ik kan de politie bellen en alles vertellen. Ik kan Jeanne laten zien wat ik heb ontdekt.

Ja hoor. De politie ziet me aankomen, met niet meer dan een menu voor een kerstdiner en een schrijver die googlet op gif en scheiden. En Jeanne... wat als zij besluit te vertrekken? De kans dat ze mij met zich meeneemt om me tegen de meedogenloze killer die mijn vader blijkt te zijn te beschermen lijkt me nihil. Minder dan nihil. Maar dat bestaat geloof ik niet.

V

En dan is het eerste kerstdag en heb ik nog steeds geen waterdicht plan. Ik heb de afgelopen dagen geprobeerd mijn vader van zijn onzalige plan het kerstdiner te bereiden af te brengen maar dat is me natuurlijk niet gelukt. Het enige dat ik nu nog kan bedenken is hem geen seconde uit het oog te verliezen. Hij moet niet de kans krijgen iets in het eten te doen dat daar volgens het recept niet in hoort. Mijn vader is niet op zijn best in de keuken, heb ik al snel door. En zijn stemming wordt er niet beter op als er een tiener voortdurend om hem heen drentelt en hem op de vingers kijkt.

‘Heb jij geen huiswerk of zo?’ vraagt hij knorrig.

Ik rol met mijn ogen. ‘Het is Kerst, pap.’

‘En? In mijn tijd had je het juist met Kerst razend druk. Wat denk je dat ik altijd deed terwijl mijn moeder druk bezig was met de kalkoen? Ik moest Engelse woordjes stampen, en wiskundige vergelijkingen maken en ik maakte hele plannings voor alles wat ik allemaal nog af moest hebben. Ik had echt geen tijd voor gelummel. De leraren gaven extra veel taken op, omdat ze dachten dat wij toch alle tijd hadden.’

Ik maak medelijdende geluidjes. Arme papa. Wat een onzin.

‘Ik leer graag in de praktijk. Van een meesterchef bijvoorbeeld.’

De blik die hij me toewerpt laat zich niet vertalen in woorden.

‘Hier,’ zegt hij, als hij doorkrijgt dat hij niet zomaar van me af is, ‘ga jij dan maar de uien snijden.’

Ik onderdruk een kreun. Slim. Hij weet dat ik daar een hekel aan heb. Wie niet. Maar zo gemakkelijk laat ik me niet weggagen. Ik pak een mes en een snijplank en begin aan de uien. Natuurlijk ben ik binnen een paar seconden in tranen, maar ik geef niet op.

‘Meer,’ zegt mijn vader als ik hem na een tijdje keurig gesnipperde uien presenteer. ‘We moeten meer uien hebben. Haal jij ze even uit de kelder?’

Hij kan een triomfantelijke grijns maar amper verbergen. De kelder. Dat betekent de keuken uit en lang genoeg weg zijn om hem de gelegenheid te geven zijn gemene plannetje uit te voeren. ‘Vind je niet dat het genoeg is, zo?’ probeer ik nog, ‘Ik hou toch niet zo van uien eigenlijk.’

Ik weet wanneer ik verslagen ben. Met lood in de schoenen ga ik het trapje naar de kelder af.

VI

Jeanne kijkt de tafel stralend rond. 'Ik moet zeggen dat ik er eerst een hard hoofd in had dat het je zou lukken, schat. Maar als ik zie hoe jullie twee je best hebben gedaan... Wow. Complimenten!'

Ik heb de tafel gedekt en zij heeft hem extra gezellig gemaakt met kaarsen in een glanzend gepoetste kandelaar. De open haard knettert en Jeanne heeft overal dikke kaarsen aangestoken, zodat er, naast de lichtjes in de kerstboom, geen elektrische lampen branden. Als je niet beter wist zou je denken dat wij het perfecte plaatje zijn van hoe kerst eruit moet zien. Zelfs de kerstded ontbreekt niet, die net hard genoeg aanstaat om de sfeer te verhogen maar niet zo hard dat je niet meer met elkaar kunt praten.

'Ik wil graag een toast uitbrengen,' stelt Jeanne voor. 'Een kerstwens.'

Mijn vader fronsst zijn wenkbrauwen en even denk ik dat hij gaat protesteren, maar hij gebaart dat ze haar gang moet gaan. 'Snel dan. De slakken zijn bijna klaar.'

Ik voel me misselijk worden en deze keer is het niet eens van de gedachte aan slakken.

'Kerst is een tijd voor dankbaarheid,' begin Jeanne, 'en voor je bezinnen op hoeveel je eigenlijk hebt om dankbaar voor te zijn.' Ik durf haar niet aan te kijken, of mijn vader. 'Kerst is ook een begin van iets nieuws, een nieuw jaar dat voor de deur staat. Ik wens dat we met heel veel liefde, geluk en gezondheid het volgende jaar in gaan.' Ze neemt een slok van haar wijn. De fles is pas aan tafel ontkurkt, ik heb erop gelet. Daarin schuilt geen gevaar. 'Met zo'n kerstdiner voor de boeg zal dat vast geen probleem zijn!'

Haar woorden klinken schel in mijn hoofd. Mijn vader schuift zijn stoel bruusk naar achteren. 'Het voorgerecht is klaar.'

Het is alsof ik bevries. Ik moet hem tegenhouden. Ik moet iets doen. Nu. Voordat hij... Ik moet iets zeggen, ik moet zorgen dat hij niet...

Maar ik kan me niet bewegen. Het lukt me zelfs niet mijn lippen van elkaar te krijgen. Ik kan alleen maar zitten toekijken hoe mijn vader de pannetjes met slakken uit de oven haalt en ze naar de tafel brengt, de escargots in hun bubbelend hete sausje.

Ik probeer Jeanne te waarschuwen met mijn ogen. Niet eten! Niet... dan struikelt mijn vader. De pannetjes die hij vast heeft vliegen uit zijn handen. Ik zie een bruin goedje door de lucht vliegen en in slow motion neerkomen op de grond. Alles lijkt te gebeuren als in een vertraagde film. Mijn vaders mond die open gaat in een schreeuw, zijn handen die zijn val proberen tegen te houden en tegelijkertijd de pannetjes proberen op te vangen. De pannetjes die kletterend tegen de stenen vloer slaan, daar een paar keer rondtollen voordat ze tenslotte stil liggen. Jeanne en ik zitten als verstart aan tafel. Mijn vader valt op zijn knieën en schuift dan door voorover.

Een paar tellen lang is het doodstil in de kamer, op het knetteren van de open haard na. Dan hoor ik het gemauw van Fien, die altijd precies weet wanneer er iets te snaaien valt. 'Nee, Fien! Ga weg! Niet eten, hoor je! Foei!' Mijn vader is verbazend snel overeind gekrabbeld en doet nu zijn uiterste best de kat weg te houden bij de slakken.

'Joh,' zegt Jeanne, 'laat haar. We kunnen het nu toch niet meer eten. Kom, ik help je wel. Ben jij oké?' Mijn vader lijkt haar niet te horen. 'Weg jij!' Hij duwt Fiens nieuwsgierige kopje ruw opzij. 'Blijf eraf!'

Fien probeert langs hem te komen, maar hij blijft haar wegduwen. Ze krabt naar hem en krijgt dan een nog hardere duw, zo hard dat ze uitglijdt en door de kamer roetsjt. Ten slotte druipt ze verontwaardigd af. 'Klotekat,' mompelt mijn vader.

'Hee! Wat nou!' zegt Jeanne. 'Kom op, zo erg is het ook weer niet! Ik had me ook verheugd op escargots, maar... nou ja... there's always next year!' Er verschijnt een glimlachje om haar lippen. 'We hebben in ieder geval wel een mooi verhaal om te vertellen. Weet je nog dat Stan een kerstdiner ging koken? Dat kwam op de vloer terecht!'

Mijn vader kan er niet om lachen en ik eerlijk gezegd ook niet. Want hoe komisch mijn vader ook over de vloer schoof terwijl de escargots ergens boven hem hingen in hun vlucht naar de vloer, ik blijf het grimmige gezicht zien van mijn vader die de kat uit alle macht bij de slakken uit de buurt wil houden. Fien wil hij nog wat langer houden dan vandaag. Fien wel.

Ik had gelijk, het waren de slakken. Ik sluit mijn ogen en dwing mezelf mijn tranen binnen te houden. Het gevaar is geweken, althans voor nu. Misschien heeft hij nog een verrassing bij het dessert. Niet dat ik nog een hap door mijn keel kan krijgen. Hij heeft het gewoon echt gedaan. Tot nu toe kon het nog alleen een overspannen fantasie van een schrijversdochter zijn, die teveel van haar vaders flutverhalen heeft gelezen. Maar nu is het duidelijk. Mijn vader is... Mijn vader heeft...

Jeanne klapt in haar handen. 'We laten ons kerstdiner hierdoor toch niet verpesten, mensen? Kom, ik help je wel even in de keuken. Maar eerst dit opruimen.' Ik kijk toe hoe ze met keukenpapier in de weer gaat om de bruine smurrie op te vegen, terwijl mijn vader de laatste hand legt aan het hoofdgerecht. 'Het wordt nog steeds een geweldig diner.' Haar enthousiasme is bijna aanstekelijk.

VII

Bij het toetje haal ik een stunt uit. Ik verwissel de coupe die mijn vader voor Jeanne neerzet met die van mij, mijn vader uitdagend er iets van te zeggen. 'Hee!' roept Jeanne gespeeld verontwaardigd. 'die wou ik! Hier zit het meest in!'

'Mijn portie is groter,' zeg ik, 'ik zit al zo vol van de rest!' De servetten die ik heb gebruikt om het eten weg te werken, bedoel ik eigenlijk, die zitten overvol. Ik weet niet of ik ooit nog in staat ben om te eten aan deze tafel.

'Maar die van mij is anders! In de mijne zit de meeste liefde,' pruilt ze. Ik glimlach en hoop van harte dat ze ongelijk heeft. Als mijn vader in die van haar echt iets anders heeft gestopt dan heeft dat weinig met liefde te maken.

Bij de eerste hap aarzel ik voordat ik hem in mijn mond stop. Het is chocolademousse. Bitter genoeg om de smaak van gif te verdoezelen? Mijn vader kijkt niet op of om terwijl hij in zijn eigen coupe begint te scheppen. Het is veilig, het kan niet anders. De kat liet hij ook niet creperen, waarom zijn eigen dochter dan wel?

Het toetje is heerlijk. Je kunt veel van mijn vader zeggen, maar toetjes maken kan hij. Al valt er aan chocola natuurlijk weinig te verpesten. Ik voel de zelvige mousse door mijn keel glijden en word een beetje misselijk. Ook het maken van lekkere toetjes kan niet goedmaken wat hij is.

'Lekker?' vraagt mijn vader. Ik knik en weet ineens honderd procent zeker dat ik zometeen ga overgeven.

VIII

Ik hang groen en geel van ellende boven de toiletpot. Als je nagaat hoe weinig ik heb gegeten is het een wonder dat ik er zoveel weet uit te spugen. Het wonder van Kerst. Ondanks mijn ellendige toestand moet ik om mezelf glimlachen. Het is me gelukt, ik zou blij moeten zijn. Het kerstdiner is voorbij en Jeanne leeft nog. Maar natuurlijk is dit nog maar het begin. Vanaf nu zal ik me altijd zorgen moeten maken als mijn vader in de keuken staat. Of wie weet zint hij allang op andere manieren. Ik weet nu waartoe hij in staat is.

'Jee, kindje toch,' hoor ik Jeanne bezorgd zeggen, 'het lijkt wel of je iets verkeerd hebt gegeten!' Ik verbeeld me niet dat mijn vader even wit wegtrekt. Alsof hij in zijn gedachten probeert na te gaan of ik per ongeluk iets heb binnengekregen. O, en of ik weet waartoe hij in staat is.

‘Ga even lekker liggen’, raadt Jeanne aan. Ik hoor nog vaag iets over het ommetje dat ze gaan maken. ‘Uitbuiken.’ Het voelt niet goed, maar ik breng het niet op om ze tegen te houden.

Inmiddels draait de kamer om me heen als ik op mijn bed ga liggen. Was het toch het toetje? Die chocola die veel te gemakkelijk naar binnen gleed, die meteen al een raar bijmaakje had. Jeannes toetje.

Ik doe mijn ogen dicht. Misschien is dit het dan. Mijn laatste kerst. Ik had het niet achter mijn vader gezocht dat hij zo ver zou gaan om geen argwaan te wekken. Ik voel me echt reuze zielig terwijl ik langzaam steeds slaperiger word.

‘Eefje! Eefje!’ Een paniekerige stem klinkt vlak bij mijn oor. ‘O, Eefje! Wakker worden, lieverd!’ Iemand schudt aan mijn schouder. Ik wil haar wegduwen, nog niet opstaan. ‘Eefje! Het is afschuwelijk, meid. Ik moet je iets vreselijks vertellen!’

Als ik mijn open ogen kijk ik in het verwrongen gezicht van Jeanne. Haar wangen zijn vlekkerig en haar make-up is zo erg uitgelopen dat ze op een verregende wasbeer lijkt. Ze heeft gehuild. Ze huilt nog steeds.

Ik ga moeizaam rechtop zitten. Mijn maag doet nog steeds pijn maar de draaiierigheid is weg. ‘Tisser?’ ‘Je vader.... Je vader en ik...’

Nu pas zie ik dat de kring rond haar ene oog een blauwe plek is. De vlekken op haar wang lijken schaafplekken.

‘Wat is er gebeurd?’

‘Je vader ....’ Ze begint te snikken en ze komt niet meer uit haar woorden.

‘Misschien moet je even meekomen naar beneden,’ hoor ik een zware mannenstem zeggen. In de deuropening van mijn kamer staat een man die ik nog nooit eerder heb gezien. Hij heeft een diepe frons in zijn voorhoofd en zijn stem klinkt mat. ‘Ik ben Rokus,’ zegt hij en zonder dat hij het zegt weet ik dat hij van de politie is.

Jeanne knikt, nog steeds huilend, terwijl ze me uit bed helpt. Alsof ik een baby ben of een bejaarde die te zwak is om zelf overeind te komen. Ik wil haar wegduwen maar ik merk dat mijn benen het zowat begeven als ik probeer te gaan staan. Politie. Jeanne. Mijn vader.... Waar is mijn vader? Wat is er gebeurd?

IX

Pas uren en uren later lig ik weer in mijn bed. De kamer is gestopt met draaien. Dat is een voordeel. Maar nu draait het in mijn hoofd. Mijn gedachten tolleren rond, buitelen over elkaar heen en razen door elkaar als een op hol geslagen trein. Mijn vader is dood. Mijn vader, de killer. Mijn vader, de mislukte schrijver. Mijn lieve, rare, maffe, eigenwijze, ijdele, grappige, egoïstische vader. Dood.

Het was een overval. Jeanne en hij werden door twee mannen een steegje ingeduwd en toen moesten ze hun sieraden afgeven en hun geld. Ze hadden messen.

Hoewel ik niet alle details heb gekregen zie ik precies voor me hoe het is gegaan. Mijn vader die de stoere Dirk Rozeboom wilde uithangen en iets te lang treuzelde met het afdoen van zijn horloge. Het mes dat glinsterde in het licht van een straatlantaarn, het bloed... Jeannes schreeuw. Daar stoppen mijn gedachten iedere keer, om weer van voor af aan te beginnen bij de grote, enge mannen in zwarte kleding en met bivakmutsen op. Ze worden bij elke herhaling enger. Mijn vader had geen schijn van kans.

Ik boen de tranen van mijn wangen, maar ze blijven stromen. Mijn hele kussen is al nat. Zo nat als mijn vaders hemd van het bloed. Ik ga rechtop zitten. Slapen kan ik toch niet. Misschien kan ik beneden een broodje scoren, ik merk ineens wat een trek ik heb. Ik moet wel een heel slecht mens zijn

dat ik op een moment als dit aan eten denk. Mijn maag trekt zich samen en ik hoor een dwingend gerommel in mijn buik.

Als ik naar beneden ga blijkt het allemaal alleen maar een nare droom te zijn geweest, hou ik mezelf voor. Mijn vader staat gewoon beneden aan de trap en glimlacht als hij hoort dat ik trek heb. En hij snijdt voor mij een stukje van de kerststol en smeert de roomboter er driedubbeldik op. Zo moet het gaan. Alleen staat hij niet onder aan de trap. De hal is akelig leeg en herinnert alleen maar aan het onaangename bezoek dat we vanavond hebben gehad. Ik heb het koud, zo koud dat ik zeker weet dat ik het nooit meer warm krijg.

Ik hoor Jeannes stem uit de keuken komen. Ze is aan het bellen. In een reflex trek ik me terug. Ik blijf op de trap zitten en luister naar haar stem die te vrolijk klinkt. Nee, ik slaap nog. Dit is nog steeds die nare droom. Ik hoor dingen die er niet zijn.

‘Ja, het ging perfect!’ hoor ik Jeanne zeggen. ‘Je had gelijk, ze waren heel goed. Ik was bijna zelf een beetje bang.’

Bijna een beetje bang? Ze waren heel goed? Mijn hoofd begint te bonzen.

‘Nee, zeg, dat meen je toch niet echt, hè?! Gif? Ik?’ Jeannes lach rolt als glazen knikkers over de stenen vloer. ‘Gif! Ha! Gif is voor wijven!’